

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 36P/173/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116214932
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Vallo
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6116214932.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti H., D., nar. XX. XX. XXXX, a D., nar. XX. XX. XXXX, štátne občianky SR, bytom ako matka, v konaní zastúpené opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky S. S. H., rod. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XXX/XX/i, XXX XX E., štátna občianka SR, v konaní právne zastúpená MĚSZÁROS BARIAKOVÁ advokátska kancelária s.r.o., so sídlom P.O.Hviezdoslava 344/23, Zvolen, pracovisko Bystrický rad 453/77, Zvolen a otca doc. K. S. H., K., S., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XXXX/XX, XXX XX G. G., štátny občan SR, v konaní právne zastúpený JUDr. Alexandra Štefániková, advokátka, so sídlom Komenského 12D, 974 01 Banská Bystrica, o úpravu styku otca s maloletými deťmi, takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca na úpravu styku s maloletými deťmi H., D., nar. XX. XX. XXXX a D. nar. XX. XX. XXXX zamietá.

II. Súd maloletým deťom H., D., nar. XX. XX. XXXX a D. nar. XX. XX. XXXX a ich rodičom ukladá povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu - kurzu rodičovskej terapie a poradenstva v Inštitúte rodinnej terapie a terapie vzťahovej väzby, občianske združenie, so sídlom Dielenská kružná 4, Vrútky v rozsahu jedného roka s nasledovnými cieľmi: prijať svoj diel zodpovednosti za rozpad partnerského vzťahu, uznať, že druhý rodič má rovnakú zodpovednosť za výchovu a starostlivosť o spoločné deti, uznať, že druhý rodič je i spoločným deťom dobrým rodičom a robí, čo je v jeho silách, obnoviť vzájomnú komunikáciu v záujme maloletých detí napriek všetkému, čo obidvoch vo vzájomnom, partnerskom vzťahu a po jeho skončení sklamaro a zranilo, neodvrátiť sa vnútorne od druhého rodiča maloletých detí, nevypovedať rodičovský vzťah, snažiť sa pochopiť druhého rodiča maloletého láskavou trpezlivosťou, nerobiť si ilúzie a neposudzovať druhého rodiča výlučne podľa vlastných ideálov a princípov, nezneužívať svoje aktuálne postavenie a netriumfovať nad druhým rodičom, s p o v i n n o s ť o u rodičov a detí spolupracovať s predmetným zariadením pod hrozbou uloženia sankcie - výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 3 Zákona o rodine.

III. Matka j e povinná otca maloletých detí informovať elektronickou formou prostredníctvom SMS alebo e-mailu, vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca v roku o všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa podstatných vecí maloletých detí Klusových, t.j. najmä, ohľadom zdravotného stavu, úrazoch, ochorení, školských výsledkov, výchovných a pedagogických opatreniach, akciách, stretnutiach a predstaveniach v školskom zariadení.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania

V. O trovách znalečného súd rozhodne samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Otec maloletých detí sa prostredníctvom právnej zástupkyne návrhom doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 09. 08. 2016 domáhal úpravy styku s maloletými deťmi na každý páry týždeň v školskom roku od piatku od 16.00 hod. do pondelka nasledujúceho týždňa do 09.00 hod., počas jarných prázdnin každý nepárny rok od soboty 09.00 hod. do piatka 18.00 hod., počas Veľkonočných sviatkov každý páry rok od Veľkonočného piatku od 09.00 hod. do utorka do 18.00 hod., počas Vianočných sviatkov každý nepárny rok od 23. 12. od 09.00 hod. do 26. 12. do 18.00 hod. a každý páry rok od 27. 12. od 09.00 hod. do 05. 01. nasledujúceho roka do 18.00 hod. a každý rok počas letných prázdnin od soboty 09.00 hod. 27. týždňa v roku do piatku 18.00 hod. 29. týždňa v roku a od soboty 09.00 hod. 31. týždňa v roku do 18.00 hod. 33. týždňa v roku.

2. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č.k. 36P/173/2016-594 zo dňa 10. 04. 2019 rozhodol vo veci tak, že: I. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi H., D., nar. XX.XX.XXXX a D., nar. XX. XX. XXXX každý druhý víkend v mesiaci - sobotu od 13.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky v mieste bydliska matky, prípadne na inom vhodnom mieste podľa dohody rodičov. II. Matka je povinná maloleté deti na styk s otcom pripraviť a styk otcovi s maloletými deťmi umožniť. III. Matka je povinná otca maloletých detí informovať elektronickou formou prostredníctvom e-mailu, vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca v roku o zdravotnom stave, výsledkoch v školskom zariadení, školskom prospechu a mimoškolských aktivitách maloletých detí H., D. nar. XX.XX.XXXX a D., nar. XX. XX. XXXX. IV. Súd zrušuje uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 36P/173/2016-317 zo dňa 19. 10. 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 13CoP/3/2018-370 zo dňa 30. 01. 2018. V. Súd priznáva znalkyni PhDr. Marte Halašovej, PhD., evidenčné číslo 911008 s miestom výkonu činnosti Jána Straku 136/3, Banská Štiavnica, znalečné vo výške 694,48 Eur. VI. Súd upravuje uctáreň tunajšieho súdu, aby znalkyni PhDr. Marte Halašovej, PhD. vyplatila z celkovo priznanej sumy 694,48 Eur za znalecký úkon zapísaný v znaleckom denníku znalkyne č. XXXXXX pod poradovým číslom XX/XXXX sumu 325,- Eur z položky O. na účet vedený vo VÚB, IBAN: N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX z rozpočtových prostriedkov. VII. Súd upravuje uctáreň tunajšieho súdu, aby znalkyni PhDr. Marte Halašovej, PhD. vyplatila z celkovo priznanej sumy 694,48 Eur za znalecký úkon zapísaný v znaleckom denníku znalkyne č. XXXXXX pod poradovým číslom XX/XXXX sumu 325,- Eur z položky D14 XXX/XXXX na účet vedený vo VÚB, IBAN: N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX z rozpočtových prostriedkov. VIII. Otec maloletých detí je povinný zaplatiť sumu 22,24 Eur na účet znalkyne PhDr. Marte Halašovej, PhD. vedený vo VÚB, IBAN: N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXXv lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. IX. Matka maloletých detí je povinná zaplatiť sumu 22,24 Eur na účet znalkyne PhDr. Marte Halašovej, PhD. vedený vo VÚB, IBAN: N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. X. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí v rozsahu výrokov I. až IV..

4. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 17CoP/39/2019 - 727 zo dňa 19. 12. 2012 rozhodol, tak, že: I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. o úprave styku otca s maloletými deťmi a povinnosti matky deti na styk s otcom pripraviť a styk otcovi s maloletými deťmi umožniť, vo výroku III. o povinnosti matky informovať otca o skutočnostiach týkajúcich sa maloletých detí a v X. výroku o nároku účastníkov na náhradu trov konania zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. o zrušení uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 36P/173/2016-317 z 19.10.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoP/3/2018 z 30. 01. 2018, potvrdil.

5. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia okrem iného, konkrétne v bode 20.1 konštatoval, že zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti I. a II. výroku za účelom doplnenia dokazovania na otázku ako by vplýval súdom určený styk proti vôli maloletých detí na ich psychiku a aká forma styku by bola najvhodnejšia v prípade, ak napriek odmietaniu maloletých detí je potrebné rozhodnúť o styku otca s maloletými deťmi. Súd prvej inštancie doplní dokazovanie výsluchom znalkyne PhDr. Marty Halašovej, PhD., ktorá podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočne zodpovedala otázku č. 4 položenú súdom prvej inštancie a to po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu preukazujúcim vývoj udalostí od podania znaleckého posudku. Súd prvej inštancie vypočuje ako svedkyňu mladšiu sestru otca, o ktorej otec v konaní uvádzal, že má s maloletými deťmi dobrý vzťah a spolu sa stretávajú na otázky, ako sa prejavovali maloleté deti v styku s otcom, či sa realizoval niekedy styk aj za prítomnosti súčasnej

partnerky otca F. a vypočítavanej svedkyne, ako sa deti správali pri tomto styku a či by bola ochotná asistovať pri styku otca s deťmi v budúcnosti. V závislosti od zistených skutočností vykoná za účelom zistenia skutočného stavu vecí súd prvej inštancie aj ďalšie dôkazy, ak to bude potrebné a vo veci opätovne rozhodne. Vzhľadom na predložené nové dôkazy v odvolacom konaní by sa maloleté deti mali vyjadriť, či je dôvodom na odmietanie styku s otcom jeho partnerka F. ako to tvrdí matka alebo spôsob realizácie styku, ktorý popisujú deti, že sa im otec nevenuje.

6. Súd na základe uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP/39/2019 - 727, keďže v zmysle § 391 ods. 2 CSP, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, doplnil dokazovanie výsluchom znalkyne PhDr. Marty Halašovej PhD. po jej predchádzajúcom oboznámení sa s obsahom spisového materiálu preukazujúcim vývoj udalostí od podania znaleckého posudku a taktiež výsluchom mladšej sestry otca maloletých detí Mgr. I. H..

7. Otec maloletých detí vo svojom Oznámení o osobných a majetkových pomeroch zo dňa 12. 08. 2020 uviedol, že príjmy a výdavky sa oproti ostatnému pojednávaniu v zásade nezmenili. Od 1.9.2020 končí pracovný úväzok na Y., čo bude znamenať výpadok príjmov o 927,- Eur mesačne v čistom. Priemerná mesačná mzda jeho partnerky (osoba žijúca v spoločnej domácnosti) F. L. sa za posledných 12 mesiacov pohybuje vo výške 1.050,- Eur v čistom. V mesiacoch apríl a máj 2020 jej bola v dôsledku koronakrízy znížená mzda aj úväzok o 20 %. Celková suma, ktorou aktuálne prispieva na výživu maloletých detí predstavuje spoločne so splátkami výživného 1.424,59 Eur mesačne. Styk s maloletými deťmi neprebíha. Deti s ním naďalej odmietajú kontakt. Výnimku tvorilo len stretnutie s mladšou D. pri príležitosti jej menín a gratulácie 23. 5. 2020. S ňou udržiava aj nepravidelný telefonický kontakt. Staršia D. naďalej odmieta akýkoľvek kontakt vrátane telefonického. Stretnutie so staršou dcérou D. prebehlo naposledy pred cca 2 rokmi. Ani rok po tom, ako vyniesol súd (neprávoplatný) rozsudok, stále nemá prístup k pravidelným informáciám o maloletých deťoch zo strany matky, tak ako jej bolo súdom uložené. Matka bez akejkoľvek ujmy okrem iného úplne odignorovala právoplatne nariadenie súdu absolvovať rodičovskú terapiu, k čomu napríklad Krajský súd v Banskej Bystrici nezaujal žiadne stanovisko. Nehovoriac o mediálnom zneužívaní témy zo strany matky a jej partnera, ktorý sa k tomu navyše verejne priznal.

8. Matka vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 26. 08. 2020 uviedla, že pokiaľ ide o informáciu o výške príjmu za posledných 12 mesiacov osoby žijúcej s ňou v spoločnej domácnosti, tá sa pohybuje približne v sume 1.000,- Eur mesačne, to znamená približne 12.000,- Eur ročne. Pokiaľ ide o výdavky matky na maloleté dcéry a na spoločnú domácnosť, tieto výdavky sú uvedené v súdnom spise a k žiadnym zmenám nedošlo. Maloletá D. v súčasnosti navštevuje Prvé Slovenské banskobystrické gymnázium, klavír, Golfovú akadémiu. Maloletá D. navštevuje Rodinnú školu Banská Bystrica, gymnastiku, Golfovú akadémiu. V súčasnosti v období pandemickej situácie je režim dcér závislý na aktuálnom vývoji tejto situácie. Prevažnú časť tohto obdobia trávili a trávajú obe dcéry doma, ale zúčastnili sa aj niekoľkých výletov v rámci Slovenskej republiky s matkou, starými rodičmi a kamarátmi, pričom sa zúčastnili aj 12-dňového pobytového tábora. Styk otca s maloletými dcérami v pravidelných intervaloch neprebíha. Mladšia dcéra D. sa s otcom stretla pri príležitosti jej narodením. Inak medzi otcom a dcérami prebieha z času na čas telefonický kontakt. V ďalšom poukázala na skutočnosť, že aktuálne lekárske správy o zdravotnom stave dcér od ošetrojúceho lekára nevie súdu predložiť, nakoľko z dôvodu pandémie sú vyšetrenia, ktoré znesú odklad presúvané. Zdravotný stav dcér je zatiaľ nezmenený. Alergologické vyšetrenie dcér bolo trikrát preložené až na december tohto roka. Dcéra D. v septembri tohto roka začína liečbu v čelustno-ortopedickej ambulancii MUDr. Matouškovej vo Zvolene. Vyšetrenie dcéry D. na gastroenterologickej ambulancii je naplánované na marec 2021. Matka uviedla, že otec prispieva na výživu dcéry D. sumou 250,-Eur mesačne a dcéry D. sumou 250,- Eur mesačne. Na tvorbu úspor dcér stanovenú súdom otec neprispieva z dôvodu, že banka na tvorbu úspor zriadila dcéram šetriace účty na ktoré nemožno posilať peniaze z iného ako z vlastného účtu.

9. Z pracovnej zmluvy uzatvorenej dňa 28. 4. 2017, predloženej matkou maloletých detí súd zistil, že matka je zamestnaná v spoločnosti K. a.s., so sídlom P. XXX/X, G. nad G. ako manažér spoločnosti. Pracovný pomer je uzavretý na dobu neurčitú. Mzda za vykonanú prácu je dohodnutá vo výške 405,- Eur mesačne. Týždenný pracovný čas je 20 hodín týždenne.

10. Z potvrdenia o príjme na matku maloletých detí zo dňa 5. 8. 2020 súd zistil, že priemerná čistá mzda za obdobie od 7/2019 do 6/2020 predstavovala sumu 394,06 Eur.

11. Zo Správy zo sociálneho zisťovania Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 23. 09. 2020 súd zistil, že k zmene rodinných a bytových podmienok u maloletých detí a ich rodičov nedošlo. Úrad pozval na pohovor matku s deťmi. Matka sa na pohovor dostavila spolu s maloletou D., s ktorou bol so súhlasom matky, ale bez jej prítomnosti, vykonaný pohovor, pri ktorom maloletá vyjadrila odmietavé stanovisko ku stretávaniu sa s otcom. Maloletá D. sa na pohovor nedostavila, nakoľko bola chorá, ale úradu doručila elektronicky správu o tom, že sa s otcom nechce stretávať. Matka detí pri pohovore uviedla, že vie o tom, že je stanovený termín pojednávania vo veci úpravy styku otca s deťmi. Je však za to, aby sa styk neupravil striktným rozhodnutím súdu, vzhľadom na vek detí a pretrvávajúce odmietavé stanovisko detí voči styku. Matka sa vyjadrila, že na pohovor priviedla maloletú D. a súhlasí s pohovorom, ale maloletá D. neprišla, lebo je chorá a toho času sa lieči v domácom ošetrovaní. Podľa slov matky mala maloletá zápal obličiek a aktuálne má respiračné ochorenie, takže preto na pohovor neprišla. Matka spolu s deťmi aj naďalej býva na adrese trvalého bydliska a bytové podmienky sú nezmenené. Deti majú každá svoju izbu zariadenú primerane svojim potrebám. Okrem matky a detí v rodinnom dome, kde žijú, býva aj priateľ matky - K. S.. S priateľom hospodária spoločne. Matka detí je zamestnaná vo firme K. a.s., E. XX, G. G., s príjmom asi 400 €. Priateľ matky je podnikateľ v oblasti - obchod a podnikanie. Matka ďalej uviedla, že maloletá D. je študentkou Strednej športovej školy - obor gymnázium - 1.ročník. Do školy chodí autobusom, alebo ju matka vozí. Maloletá sa zatiaľ stravuje doma. Presné náklady na školu uviesť matka zatiaľ nevedela. Podľa slov matky sa maloletá na škole profesionálne venuje golfu a tiež chodí do Základnej umeleckej školy na klavír. Klavír stojí asi 50 € mesačne a na golf sa platia tréningy a iné náklady, čo je asi 100 € mesačne. Maloletá je sledovaná u MUDr. Heinrichovej a tiež chodí na alergologickú ambulanciu k MUDr. Medzihorskej. Maloletá D. je žiačkou 7.ročníka L. školy u P.. Do školy chodí vlakom alebo autom. Stravuje sa doma. Náklady na školu sú 30 € mesačne. D. chodí na tréningy golfu čo mesačne je asi 20 €. Inak má záujmy primerané veku. D. je sledovaná u tej istej pediatričky a tiež chodí na alergológiu. Okrem toho je sledovaná na gastroenterologickej ambulancii kvôli necelikiálnej gluténovej senzitivite, je uznaná ZŤP. Matka má vysoké náklady na diétne stravovanie. Maloleté deti mali v auguste 2020 autonehodu s liečením a preto sa momentálne nevenujú iným športom. Matka detí ďalej uviedla, že čo sa týka otca detí, tento na deti prispieva v zmysle rozhodnutia súdu. Podľa slov matky však otec neplatí šetriacu zložku, nakoľko účty detí boli nefunkčné na to, aby sa na ne pripisovali hodnoty a tak muselo dôjsť k zmene čísla účtu, čo matka oznámil otcovi a aj súdu. Súd však návrh na zmenu zamietol s odôvodnením, že sa musí táto vec opätovne prejednať v samostatnom návrhu, ktorý treba podať súdu na schválenie. Matka ďalej uviedla, že otec detí neposiela peniaze na nové účty s odôvodnením, že je ochotný uzavrieť dohodu o zmene čísla účtu s podmienkou, ak matka podpíše (v rámci tejto dohody), že deti ku otcovi budú chodiť podľa jeho návrhu z roku 2015. Matka sa k návrhu otca vyjadrila, že okrem toho, že takéto konania sa spojiť nedajú, tak ona predmetnú dohodu nemôže podpísať aj z dôvodu, že deti víkendy u otca odmietajú, o čom otec detí vie. A tak otec deťom neposiela sporenie. Podľa slov matky - okrem výživného otec deťom kúpil - D. kúpil tenisky a drobnosti a D. mala teraz narodeniny, takže zatiaľ ešte matka nevie, či jej niečo dá. Ku stretávaniu matka uviedla, že čo sa týka stretávania, tak deti sa s otcom stretávať nechcú. D. sa s otcom stretla na narodeniny v júli - matka ju tam doviezla na stretnutie a maloletá bola s otcom asi hodinu. Maloletá D. tam vtedy nebola. Matka uviedla, že odvtedy sa D. s otcom nevideli a predtým si matka nepomínala - „u nás doma bol v januári, keď mala D. meniny a doniesol kvietok. Inak sa deti s otcom nestretávajú“. Podľa slov matky, otec deťom telefonuje raz za dva týždne, ale nie vždy mu deti zdvihnú. Matka uviedla, že sa snaží deti viesť ku tomu, aby s otcom komunicovali. Matka však uviedla, že deti komunikáciu s otcom odmietajú a to vraj hlavne z dôvodu, že im otec hovorí len o politike a to deti nezaujímá. Celkovo je vzťah medzi deťmi a otcom narušený. Matka sa vyjadrila, že deti sa stretávajú občas so sestrou otca - tak 2x za rok a občas im ona napíše a s ňou majú dobré vzťahy. Matka sa vyjadrila, že ak sa chcú s ňou stretávať, tak im v tom nebude matka brániť, ale nemyslí si, že za jej účasti by bolo vhodné upraviť styk otca s deťmi, nakoľko by si deti mohli pokaziť vzťah aj s ňou, lebo by boli nútené stretávať sa s otcom za prítomnosti jeho sestry. Matka poukázala na to, že striktné už upravený styk bol a aj tak to nebolo dobré. Podľa vyjadrenia matky, ak by sa aj styk násilne upravil, bude to nevykonateľné, lebo deti styk odmietajú a - „čo budú po deti chodiť policajti?“ Z uvedeného dôvodu nesúhlasila matka s tým, aby bol styk detí s otcom upravený striktné. Následne na pohovor dostavil otec detí, ktorý uviedol, že aktualizácia stavu nie je žiadna, násilne nevyžaduje stretávanie v zmysle neodkladného opatrenia, nakoľko podľa rady psychológov, na deti netlačí, lebo dievčatá, ak sa s ním aj stretli, tak sa snažili vyvolať konflikt a odišli a teda stretávanie neplnilo svoj účel. Otec však poukázal na to, že nové je to, že sa mu občas podarí dovoliť a tak „asi na piaty krát mu to niektorá dcéra zdvihne“ a otec sa snaží s deťmi aspoň niekoľko minút komunikovať. Otec poukázal na to, že sa mu zdalo, že na jar bola maloletá D. trochu náchylnejšia sa stretnúť a tak ju pozval na meniny

a stretli sa na Sliachi a šli na zmrzlinu. Neskôr na narodeniny a vlastne počas celého leta, sa už otcovi nepodarilo s deťmi stretnúť. Otec poukázal na to, že opakovane deti volal aspoň na koláč, na čokoľvek, ale vždy to odmietli, alebo sa vyjadрили, že budú nad tým rozmyšľať. Podľa vyjadrenia otca sa s maloletou D. nestretol za posledné dva roky a prebehli len 2 telefonáty - prvý inicioval otec, keď sa dozvedel, že maloletá má podanú žiadosť o zmenu mena. Proti samotnej zmene mena otec nič nemal, len chcel, aby mu dcéra sama vysvetlila dôvod tejto zmeny pri osobnom stretnutí a druhý krát sa v telefonáte D. pýtal, ako sa jej okrem iného páči v novej škole. Otec opakovane uviedol, že vzťahy s deťmi sa ani po toľkých rokoch a súdnych konaniach nezlepšili. A čo sa týka toho stretávania detí so sestrou otca, otec uviedol, že vie, že sa raz stretli a jeho sestra deti opakovane kontaktovala, ale potom už ku stretnutiu nedošlo, lebo deti jej dali vedieť, že sa ozvú. Stretnutie priamo neodmietli, ale sa nestretli. Otec uviedol, že si myslí, že ani upravenie styku za asistencie jeho sestry by pravdepodobne nemalo zmysel a možno by to ešte narušilo vzťah dcér k tete. Čo sa týka matkou uvádzaného výživného, ktoré je sporenie detí - toto otec uhrádza na účty uvedené v rozsudku, ktoré pre tento účel zriadila matka, ale tieto peniaze sa vracajú späť. Otec je ochotný platiť aj na iné účty, ale stále trvá na tom, že by nemal mať len rodičovské povinnosti, ale aj práva. Pre tento účel žiadal matku, aby pokračovali v rodinnej terapii. Navrhol, aby sa okamžite začala rodinná terapia a aby matka navrhla, ako sa budú deti stretávať s otcom a aby sa to aj dodržiavalo. V každom prípade trval na úprave styku. Otec poukázal opakovane na to, že v priebehu konania to bola matka, kto sa v zásade na všetky rozhodnutia súdu odvolal a kto prerušil rodinnú terapiu a odignoroval rozhodnutie súdu bez akejkoľvek sankcie. Ďalej otec uviedol, že čo sa týka kontaktu otca s matkou, tak sú len v minimálnom kontakte - „z času na čas sa spýtam, ako sa deti majú, ale matka ma o deťoch proaktívne neinformuje“. Otec prejavil nespokojnosť s tým, že o zásadných veciach, ako je napríklad zmena školy detí sa často dozvedá od riaditeľov škôl, respektíve učiteľov, ktorých pozná a nie od matky. Otec tiež poukázal na to, že aj s deťmi je kontakt minimálny, aj to len telefonicky a na SMS a e-mailly mu deti neodpovedajú. Podľa slov otca, otec na deti prispieva v zmysle rozhodnutia súdu, pravidelne a včas. Okrem výživného deťom sporí a pred každým sviatkom deťom telefonuje čo by si priali - s maloletou D. sa na meniny stretol, odovzdal jej dohodnuté darčeky. - „Bohužiaľ na narodeniny sa nám to už nepodarilo a D. odmieta akékoľvek dary a stretnutia.“ Ďalej otec uviedol, že má trvalé bydlisko v Banskej Bystrici na N. XX, ale prevažne sa zdržiava pracovne v Bratislave. V Bystrici mám 3-izbový byt a v Bratislave mám 2-izbový byt. Otec detí je zamestnaný na S. zahraničných vecí, a tiež má pedagogickú činnosť, pričom celkový mesačný príjem otca je asi XXXX €. Otec ďalej uviedol, že jedinú schodnú alternatívu vidí v tom, že by ako rodina nastúpili na rodinnú terapiu a po jej úspešnom priebehu by mohlo dôjsť k dohode ohľadom stretávania. Otec priamo uviedol, že násilné stretávanie s deťmi proti vôli detí odmieta. Zároveň otec navrhol, aby bola rodine nariadená rodinná terapia u klinického terapeuta, lebo len tá môže dopomôcť k zlepšeniu vzťahov. Ďalej otec uviedol, že rodinnú terapiu by bolo vhodné absolvovať u terapeuta, na ktorom sa zhodnú obaja rodičia, nech si matka vyberie terapeuta podľa svojho výberu, pričom otec matke dá zoznam terapeutov k dispozícii. Vzhľadom na zistené skutočnosti, s poukazom na vek a odmietavý postoj detí, úrad odporučil na tento čas neupravovať styk otca s deťmi striktnie, nakoľko aj sám otec uviedol, že sa stretávať s deťmi chce, ale násilné stretávanie s deťmi proti vôli detí odmieta. Dal na zváženie súdu opakované uloženie účasti rodičov a maloletých detí na rodinnej terapii u klinického psychológa, ktorého by si rodičia vybrali.

12. Z e-mailového podania maloletej D. H. doručeného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica dňa 17. 9. 2020 súd zistil, že na jej názore sa nič nezmenilo. Nechce sa stále k tomu vracieť. Chce žiť ako jej kamaráti, ktorí nemusia riešiť takéto veci v takomto veku. Nevie, prečo ich stále niekto núti chodiť k otcovi, ktorý aj tak na nich nemal čas, kričal stále po nich, všetko mu bolo prednejšie ako oni, strašil ich a rozprával škaredé veci. Stále tvrdil, že maminke nás zoberú. Preto sa už nechce k tomu vracieť, robí jej to stres a vyvoláva zlé spomienky. Stretla sa s ním na jej meniny a niekedy s ním telefonuje.

13. Z úradného záznamu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica spísaného dňa 16. 9. 2020 na základe vykonaného pohovoru s maloletou D. H. súd zistil, že maloletá D. má 15 rokov a o týždeň bude mať 16 rokov, býva v Hronseku s maminou a sestrou. S mamou si rozumie. Chodí na Športové gymnázium, hrá golf. Vedela, prečo má prísť na pohovor. Mala prísť aj D., ale je chorá. Vie, že sa mali rozprávať o stretávaní sa s otcom. Uviedla, že sa s otcom nestretáva a ani sa nechce stretávať. Za tie roky, čo sa koná sa nič nezmenilo. Otec ich na začiatku nútil do stretávania sa, hoci mu každý hovoril, nech tomu nechá čas. Otec im volával, ale volal len preto, aby mohol povedať, že volal, ale skutočne ho nezaujímalo, ako sa majú. Podľa nej je otcovi všetko jedno. Mrzí ju, že otec na jednej strane píše do súdneho spisu niečo (že nás má rád a chce, aby sme boli šťastné) a potom koná úplne inak.

Vie, že otec sa s nimi chce stretávať, ale nezabudne na tie roky, čo sa dozadu dialo a preto sa nechce stretávať. Je jej ľúto, že to stále beží a nikam sa to neposunulo. Opakovane boli na pohovore, vypovedali na súde a nikto neberie ich názor, je to pre všetkých nepodstatné. Ich názor akoby nemal žiadnu váhu. V ďalšom uviedla, že sa nechce stretávať s otcom za prítomnosti I.y. Stretne sa s ňou, nemá s ňou problém, ale nechce, aby tam bol otec. S ním sa nechce stretnúť. Už neexistuje nič, čo by otec spravil, aby sa s ním chcela stretávať, teraz už je neskoro. S otcom si telefonujú raz za dva týždne, alebo raz za mesiac, ale aj keď im mama hovorí, aby to zdvihli, veľakrát nezdvihneme, lebo otec sa pýta vždy na to isté a hovorí len o politike a už má za tie roky toho dosť. Napríklad po dlhom čase sama otcovi napísala e-mail a prosila ho, aby jej podpísal žiadosť o doplnenie mena, pričom mu písomne vysvetlila, že po tom túži už skoro dva roky ale otec jej povedal, že jej to nepodpíše, pokiaľ sa s ním nestretne. Potom ju mrzelo, že otec neakceptoval to želanie a kládol podmienku cez stretávanie sa s ním. Žiadala, aby stretávanie s otcom bolo neupravené, aby sa nemuseli so sestrou s ním stretávať. Teraz bol trochu pokoj, keď mal otec veľa roboty a tak veľa nevolal a preto sa na neho obrátila s prosbou o podpis, ale vidí, že sa vôbec nezmenil. Svoje rozhodnutie už nezmení. S otcom sa stretávať nechce, teraz je už neskoro. Uviedla, že ak by náhodou aj súd upravil stretávanie s otcom, tak aj tak sa s otcom nebude stretávať, má už svoj život a nechce to už riešiť.

14. Znalkyňa PhDr. Marta Halašová PhD. vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že psychologické vyšetrenie bolo realizované zhruba pred cca 2,5 rokmi. Oboznámila sa so všetkými materiálmi, ktoré jej boli zo strany súdu doručené resp. s ktorými ju súd oboznámil. Konštatovala, že rétorika maloletých detí sa ešte proti ich otcovi zostrila a že nie je typická pre ich vekové obdobie. Mala za to, že maloleté deti sú s priebehom súdneho konania oboznamované, čo považovala za nesprávne. Domnievala sa, že na bod č. 4 v znaleckom posudku odpovedala podľa toho, čo zistila zo spisu a z psychologického vyšetrenia a nemá k tomuto bodu viac čo dodať. Uviedla, že anamnéza v znaleckých posudkoch nikdy nie je kompletná. Anamnestické dáta znalec získava z rozhovoru s účastníkmi a ak je dostupná zdravotná dokumentácia, tak zo zdravotnej dokumentácie. V plnom rozsahu zotrvala na všetkých záveroch jej znaleckého posudku. Ohľadne vyjadrenia zo strany matky, že dostatočne nezohľadnila nález, resp. diagnózu MUDr. Rumanovej uviedla, že mala k dispozícii krátku nálezovú správu MUDr. Rumanovej. Posledné dve správy staršieho dáta sa nachádzali medzi podkladmi, ktoré dostala zo strany súdu pred pojednávaním. Žiadnu novú správu tento materiál neobsahoval, teda nevedela v akom stave z psychiatrického hľadiska sú momentálne maloleté deti. Pokiaľ sa týka stavu psychického, resp. duševného stavu, ktorý posudzuje psychiater, laik nie je kompetentný sa vyjadrovať k tomu, aký je v súčasnosti stav kohokoľvek, kto je v starostlivosti psychiatra a pokiaľ by to malo byť tak, že z psychiatrického hľadiska je stav maloletých detí nezmenený, bolo by na mieste, znalecké psychiatrické vyšetrenie. Uviedla, že nezistila známky psychických porúch, ani psychického ochorenia z psychologického hľadiska. Konštatovala destabilizáciu psychického stavu obidvoch maloletých detí v čase psychologického vyšetrenia, ktorá vychádzala z rodičovských disharmónií. Pokladala rodičovskú terapiu a poradenstvo v kompletnom rozsahu s naplnením cieľom, ktoré sa uvádzajú v znaleckom posudku a z kvartálnym vyhodnocovaním pokroku u obidvoch rodičov v dosahovaní cieľov zodpovedného rodičovstva za nevinnú cestu úpravy styku otca so svojimi deťmi. Zároveň odporučila rodinnú terapiu. Pokiaľ ani po polroku by sa nedospelo k pokroku, tak je bežná prax, že ten rodič, ktorý nedosiahne ciele počas určeného času t. j. ciele zodpovedného rodičovstva, tak má mať menší výchovný dosah na maloleté deti, pretože sa očakáva, že svojím výchovným pôsobením, ktoré môže byť z týchto dôvodov nevyvážené, môže poškodzovať zdravý vývin maloletých detí. K správe MUDr. Gotierovej, ktorá sa venovala rodičovskej terapii uviedla, že bola krátka a explicitne tam nezaznamenala ani harmonogram, ani replicitne vytýčené ciele, ani vyhodnotenie obidvoch účastníkov, ako pokročili v osvojovaní si a aplikácii princípov zodpovedného rodičovstva. A iba takáto terapia môže byť efektívna. Ciele navrhla vo svojom znaleckom posudku. S týmito cieľmi by mal odborník komunikovať, prípadne ich doplniť a taktiež určiť harmonogram stretávania. Nezriedka takáto terapia trvá aj rok, ale polroka je obvyklé. Hlavne, keď obidvaja účastníci vedia, že k tomu, ako pokročia v osvojovaní si týchto cieľov, tak bude posudzovaná ich výchovná kompetentnosť. Vždy je najlepšie, ak sa vedia na čomkoľvek rodičia dohodnúť. To je v najväčší prospech ich spoločných detí. Toto považovala za možnosť, aby sa rodičia skúsili takto dohodnúť. Obvykle to prebieha tak, že najprv ak sú rodičia v disharmónií, sa pracuje s jedným rodičom, povedzme dva mesiace, aj s druhým rodičom oddelene. Potom odborník posúdi, na koľko pokročili k ochote a schopnosti vzájomne komunikovať a pristupuje sa k diadickým stretnutiam, ktoré môžu trvať aj štvrtroka. Po týchto stretnutiach by mal odborník podať súdu správu o dosahovaní cieľom rodičovskej terapie a poradenstva zo strany obidvoch rodičov. Po štvrtroku pristupujú do terapie vhodnou formou a primeraným rozsahom aj maloleté deti. S deťmi sa pracuje v rámci

rodičovskej terapie a poradenstva rovnako. Najprv oddelene, kde sa maloleté deti oznamujú s tým, čo je rodičovstvo a čo znamená byť dieťaťom, s úlohou biologických rodičov v ich živote s tým, že svojim rodičom majú prejavovať lásku a vďačnosť za život a za všetko, čo bolo možné od rodičov získať. Učia sa nepristupovať mocensky a z pozície rozhodovania a predimenzovania svojej vôle pri kontakte so svojimi rodičmi. Spoločnosť by mala podporovať rovnocenný kontakt s obidvomi rodičmi, pretože to je v záujme maloletých detí a od kontaktu s rodičom - jedným, alebo druhým by mala spoločnosť detí chrániť iba vtedy, ak je u obidvoch rodičov patologické prostredie, alebo kriminálne pozadie. Poukázala na to, že rodičia sú osobnosti, ktoré sa svojho času dobrovoľne rozhodli byť rodičmi svojich detí a aj keď sa ich vzťah rozpadol, neprestávajú byť rovnocennými rodičmi pre svoje deti. Preto sa nedomnievala, že by bolo nutné upravovať vzťah jedného, alebo druhého zrelého rodiča - dospelého človeka bez patologických fenoménov za dohľadu inej osoby. Aj keď je to osoba z rodiny. Ohľadne prípravy detí matkou na styk s otcom uviedla, že nevie ako matka pripravuje svoje deti, ale verí, že ich pripravuje. Poukázala na to, že keď rodič posielal svoje deti k druhému rodičovi v takýchto a podobných situáciách, mal by im vnútorne priať, aby sa mali dobre s tým druhým rodičom. Niekedy nestačia deklarácie a práve na tomto vnútornom postoji sa pracuje v rámci rodičovskej terapie a poradenstva, lebo vnútorný postoj môže mať rôzne príčiny, sú tam rôzne faktory. Maloleté deti neuvádzajú nijaké zásadné ublíženie, ktoré by utrpeli od svojho otca. Hovorili o kriu, že sa o nich nezaujíma, nadhadzuje politické témy. Toto tiež nie je rétorika detí predpubertálnom a v pubertálnom veku. Mala za to, že obidvom maloletým deťom otec chýba. Nie je na mieste dávať zo strany detí rodičom šancu. To znamená, že deti sa stavajú do mocenského postavenia nad svojich rodičov. Domnievala sa, že napriek možno všetkým pozitívnym stranám zo strany matky, chýba vnútorné uzmiernenie, odpustenie, prijatie stavu, ktorý je a možno zo strany matky nevedome došlo k nepochopeniu toho, že kontakt s biologickými rodičmi je pre deti nenahraditeľným. Je nenahraditeľný partnerom, s ktorým aj dlhú dobu ten rodič žije. Ten druhý partner môže rodičovi pomáhať v jeho dobrých výchovných snahách, ale rozhodne by sa nemal snažiť zaujať miesto biologického rodiča. Týmto dochádza k nenapraviteľným škodám v rozvoji osobnej, rodinnej identity a neskôr aj partnerského vzťahu. V rámci rodinnej terapie doplnila, že z jej skúseností vyplýva, že pokiaľ rodičia vydržia stanovenú dobu, prejdú všetkými štádiami odporu, smútku, sklamania, odžijú si v tej rodinnej terapii, to, čo odžité nebolo, čo nebolo vypovedané, to čo bolí, všetky zranenia - tie podstatné, ktoré zabraňujú konštruktívnemu vzťahu medzi rodičmi pre blaho svojich spoločných detí, ak sa táto doba dodrží, prinesie dobré výsledky. Maloleté deti sú vo veku, kedy vedia, že disharmónie medzi rodičmi trvajú dosť dlhú dobu a že súdne konanie nastúpilo iba po istom čase týchto disharmónií, ktoré sa nepodarilo odstrániť. Súdne konanie je v našej spoločnosti prirodzenou súčasťou životov ľudí a má ľuďom pomáhať. Nemyslela si, že samotné súdne konanie v tejto veci zásadným spôsobom môže maloleté deti traumatizovať. Môže ich traumatizovať vtedy, ak sú neprimerane oboznamované s týmto konaním, rétorikou dospelých ľudí, resp. rétorikou súdu, ktorú si následne osvojujú a potom ju používajú bez toho, aby jej porozumeli, pretože nato nemajú potrebnú osobnostnú zrelosť, ani životné skúsenosti. V prvom rade nie je možné, aby rodič, alebo akýkoľvek dospelý človek svojimi hlbokými postojmi na podvedomej úrovni nemodeloval výchovné prostredie, v ktorom sa nachádzajú maloleté deti. Matka detí na deklaratívnej úrovni uvádza bez výnimky pozitívny postoj k stretávaniu sa otca s maloletými deťmi. Považovala za nesprávne, ak rodič stavia vôľu a vyjadrenia detí, ktoré nemajú potrebnú zrelosť a životné skúsenosti na zjavnú veci, ktorou je biologické rodičovstvo oboch rodičov. Deti si nemusia uvedomovať tlak prostredia, v ktorom žijú. Je možné, že deti zachytávajú a vysoko pravdepodobne niekedy zákonitě, že zachytávajú tlak prostredia na ich vzťah k druhému rodičovi, aj keď tento tlak môže byť na podklade lojalizovania s rodičom, s ktorým dlhodobo žijú v jednej domácnosti bez toho, aby dochádzalo k istej korekcii istých, prejavovaných názorov zo strany druhého rodiča. Kvôli tomu je potrebná rodičovská terapia. A deti aj z pudu sebazáchovy sa mnohokrát prikláňajú k podvedome vysielanému názoru, alebo presvedčeniu rodiča, s ktorým žijú dlhodobo bez efektívneho a primeraného kontaktu s druhým rodičom. Rodičovská terapia, poradenstvo vznikli práve preto, aby splnili ciele, môže prispieť k pozitívnej zmene u všetkých účastníkov. Pretože maloleté deti ani len nepovedali, čo im vadí okrem tých troch vyjadrení: kričal, hovorí o politike. Poukázala na to, že keby sa nechalo na maloletých deťoch, či budú chodiť do školy, či sa budú vzdelávať, či budú chcieť vykonávať nejakú prácu, či budú doma pomáhať - nemôže sa to urobiť, pretože za tie deti majú zodpovednosť rodičia. Obidvaja rodičia majú za deti zodpovednosť a ten rodič, ktorý sa väčšinou stará o deti, bez akýchkoľvek diskusií má aj väčšie starosti, väčšie trápenie, väčšiu zodpovednosť za ich bežný život, ale to ešte neznamená, že je postačujúci pre zdravý vývin ich spoločných detí. Mala za to, že deti ako keby mali stále viac navrch nad svojich rodičov, napriek tomu, že sú od svojich rodičov závislé. V bežnom živote, finančne, ekonomicky, týka sa to aj ich budúcnosti, majú rôzne neadekvátne požiadavky. Uviedla, že za svoju 40 ročnú prax si nepamätá, aby sa v jej prítomnosti dieťa s primeranou slušnosťou nesprávalo ku svojim rodičom. Ak

sa tak správalo, treba brať na zodpovednosť druhého rodiča. Mala za to, že najprv tu boli rodičia, cez nich prišli deti. Deti nemajú čo súdiť svojich rodičov. Hlavne ak rodičia nie sú patologickí a nedopustili sa trestného činu. Ani vtedy by to nemali robiť. Deti tu nie sú od toho, aby brali od svojich rodičov a mali na nich nároky, ale nato, aby si od nich vzali všetko to dobré, čo sú tí rodičia schopní dať. Aj chyby, aj výchovné chyby. Nestretla sa s rodičom, ktorý by nerobil výchovné chyby. Práve k tomu slúži rodičovská terapia, poradenstvo, aby si deti uvedomili, že aj za cenu chýb svojich rodičov sú tu prítomné a ich život vyzerá tak, ako vyzerá. A aj napriek tým chybám. Čo sa týka rodičov, v procese rodičovskej terapie a poradenstva majú byť otvorené všetky témy, ktoré doteraz otvorené neboli, skryte pôsobia a obidvoch rodičov determinuje k ich správaniu. Deti sú po všetkých stránkach závislé na svojich rodičoch, na výchovných kompetenciách rodičov, ktoré vychádzajú z ich osobnostných charakteristík záložných ako sa táto závislosť prejaví v prospech maloletých detí. Maloleté deti nie sú "nútené", alebo "prinútené".

15. Svedkyňa S. I. H. na pojednávaní uviedla, že približne do roku 2015 - 2016, do prvej polovice bol styk jej staršieho brata s deťmi bezproblémový. Sú rodina, ktorá žije dosť súdržne, oslavujú často krátko spolu rôzne meniny, narodeniny, stretávajú sa na sviatky. Dievčatá boli vždy prítomné, keď bola takáto oslava. Mala dojem, že vzťah ich rodiny s dievčatami, teda s jej neterami D. a D. sa nejakým spôsobom zhoršil po dovolenke v Chorvátsku, ktorá bola v lete roku 2015. Vtedy tie vzťahy začali chladnúť. Poukázala na to, že pri oslavách bola takisto pozvaná a prítomná súčasná partnerka jej brata, F., pričom dievčatá voči nej vystupovali do toho roku 2015 možno do tej dovolenky, možno ešte dvakrát po tom úplne normálne. Dievčatá komunikovali. Mala za to, že ten vzťah k otcovej partnerke nebol úplne blízky, ale vedeli sa spolu zahrať, vedeli komunikovať. Samozrejme niekedy povedali dievčatá, ak sa im náhodou niečo nepáčilo, takisto aj oni ako rodinní príslušníci ich upozornili, pokiaľ mali dojem, že to prekračuje nejakú hranicu slušnosti, ale ten vzťah a komunikácia bola úplne normálna. Uviedla, že si pamätá ako staršia D. dostala na narodeniny kolieskové korčule. Vtedy bola oslava narodenín na N. ulici v byte, v ktorom býva jej brat, bola tam celá ich rodina a bola tam takisto súčasná partnerka otca detí. Deti sa z toho tešili, že D. dostala korčule, dokonca nahovárali F., aby sa šla s nimi korčuľovať, tak aj išla dolu na ihrisko. V ďalšom uviedla, že s jej neterami je v príležitostnom kontakte, predovšetkým teraz poslednú dobu je v kontakte skôr s maloletou D.. Kontaktovala ju cez sociálnu sieť, cez instagram. Bolo to niekedy počas prvej vlny pandémie, apríl, máj 2020. Predtým im písala, vždy keď mali nejaký sviatok, posielala SMS správy s gratuláciou. Niekedy im dokonca navrhla, že by sa mohli stretnúť. S obidvoma dievčatami sa osobne stretla v máji tohto roku. Bolo to potom, ako kontaktovala D. cez instagram, Stretli sa na Sliači a boli sa prejsť. To stretnutie trvalo cca 1,5 hodiny. Rozprávali sa o takých úplne bežných témach. Oni sa jej pýtali na jej súkromný život, ona sa pýtala nato, ako sa im darí, čo majú nové, ako ide škola. Dievčatám okrem iného spomínala, že predovšetkým by si mali uvedomiť to, že takisto ako ich ľúbi mama, tak ich ľúbi aj otec a teda má záujem vidieť ich vyrastať. Rovnako im to spomínala aj v tom kontexte, že vlastne starí rodičia, z otcovej strany ich už niekoľko rokov nevideli a tiež by ich veľmi radi videli, nakoľko sú to tiež ich vnúčatá a bolo by pre nich dôležité ich vidieť vyrastať. V súvislosti s vyjadreniami maloletých na starých rodičov uviedla, že to tak uhrali do autu, s tým, že sa niekedy ozvú. K tej realizácii už potom nejakým spôsobom neprišlo, resp. čo predovšetkým D. spomenula, tak výhrady mala voči ich starej matke. Uviedla, že ju mrzí, že babka bola na tatínkovej strane. Čo sa týka vo vzťahu k otcovi, o tom sa rozprávali, hovorila im, že otec má záujem ich vidieť vyrastať. Dievčatá k tomu povedali to, že oni by sa možno aj s otcom stretli, ale že možno ak by tie stretnutia, formuloval do takej roviny, že poďme sa porozprávať o nejakých problémoch. D. spomínala konkrétne tú zmenu mena, ktorú navrhovala. Kebyže jej otec navrhne, aby spolu zašli na kávu a tam by sa porozprávali, tak by to bolo iné, lebo takto sa cíti byť zatlačená v kúte. Mala za to, že byť pri styku otca s maloletými deťmi by bolo nezrealizovateľné. Osobne by s tým problém nemala, ale v dôsledku toho, že by vlastne dochádzalo k takémuto výkonu súdneho rozhodnutia, by mohlo dôjsť aj k naštrbeniu vzťahov, ktoré má s maloletými D. a D.. Poukázala na to, že by to malo nielen opačný efekt voči nej ako ich teta, ale aj voči otcovi maloletých detí. Uviedla, že nemá vedomosť o tom resp. o situácii, v ktorej by im otec mohol spôsobiť nejakú bolesť, alebo nejakú ujmu, že by dievčatá boli vystavené nejakému zlému správaniu zo strany otca voči nim. Skôr mala za to, že niekedy mala dojem, že je to skôr opačne. S matkou maloletých detí sa stretli v novembri 2018, chvíľu sa rozprávali. Jediné, čo vtedy matka maloletých detí zhodnotila, tak povedala, že je jej ľúto, že ako všetci ako rodina dopadli s týmito vzájomnými vzťahmi, ktoré teraz medzi sebou majú, nakoľko spolu vychádzali dobre. Mala pocit, že možnože ju to do určitej miery aj mrzí, že tie vzťahy nie sú ideálne. Matku maloletých detí pozná 23 rokov, má s ňou dobrý vzťah osobný problém voči matke. Na záver svojej výpovede uviedla, že túto situáciu v akej sa ako rodina ocitli vníma veľmi senzitívne. Je to pre ňu veľmi ťažká situácia, nakoľko ona, jej rodičia resp. starí rodičia, ako aj ich otec, ako aj ich druhá teta spolu s jej rodinou majú dievčatá stále veľmi radi a boli by skutočne šťastní, pokiaľ by ten styk sa

mohol realizovať aspoň počas sviatkov, narodenín, mením a pod.. Rozumie tomu, že obidve dievčatá sú momentálne vo veku dospievania, kedy si pravdepodobne vedia predstaviť možno lepší program, ako tráviť ho so svojou najbližšou rodinou, ale tam tá prekážka reálne nie je. Pretože nemajú s nimi žiadnu zlú skúsenosť, alebo nejaký dôvod prečo by k tomu dochádzať nemalo.

16. Právna zástupkyňa otca na pojednávaní v plnom rozsahu zotrvala na všetkých doterajších vyjadreniach. Stotožnila sa s výpoveďou znalkyne. Bola toho názoru, že je nevyhnutné upraviť styk otca s deťmi, nakoľko je to v záujme maloletých detí. Tiež s odvolaním sa na výpoveď znalkyne, navrhla, aby súd stanovil rodičom, aj deťom neodkladne rodinnú terapiu a upozornil obidvoch rodičov, že budú bráni na zodpovednosť, pokiaľ nebudú rešpektovať rozhodnutie súdu. Stotožnila sa so znalkyňou, že nie je to terminológia, ktorú používajú deti v takomto veku. Poukázala, že matka detí nespolupracuje, nekomunikuje s otcom na takej úrovni, aby informovala otca o podstatných veciach týkajúcich sa detí, napr. či už je to zdravotný stav resp. zmena školy. Považovala stále za optimálne, upraviť styk otca v zmysle návrhu z roku 2015. Mala za to, že nebolo preukázané, že by deti v tomto veku nemohli byť cez víkend napr. u otca, v jeho domácnosti alebo cez Vianoce, cez sviatky. V rámci rodinnej terapie bola toho názoru, že pokiaľ by to malo byť na dohode obidvoch rodičov, budú naďalej prieťahy v konaní a bude to nevykonateľné. Navrhla, aby súd rozhodol, určil konkrétnu inštitúciu, alebo konkrétneho odborníka, kde bude prebiehať neodkladne táto rodinná terapia. Navrhla tiež, aby bola uložená matke povinnosť informovať otca o aktuálnom stave detí, o zdravotnom stave, o vzdelávaní, o všetkých podstatných veciach.

17. Otec maloletých detí vo svojej výpovedi na pojednávaní poukázal a zdôraznil to, že v oboch výpovediach či už znalkyne, alebo svedkyne sa potvrdilo to, že deti s ním nemajú žiadny traumatický zážitok. Súhlasil s tým, že deti sú asi neprimerane informované, okrem iného aj o priebehu tohto súdneho sporu. Uvedol, že sa zhodujú s jeho exmanželkou v jednej zásadnej veci, že pravdepodobným a zásadným problémom v celej veci, je jeho partnerský vzťah s partnerkou F. Nie v tom zmysle ako to vníma jeho exmanželka, ale v tom, že deti boli asi príliš spokojné a šťastné, keď sa spoločne stretávali. Čo pravdepodobne vyústilo do nejakej formy žiarlivosti a tam sa to začalo lámať. Mal za to, že je pripravený pokračovať v rodinnej terapii. Zdôraznil, že matka, aj deti sa počas týchto 4 rokov naučili, aké je ľahké beztrešne nerešpektovať pravidlá. Taktiež zdôraznil, že nebude vyžadovať násilné stretávanie s deťmi tak, ako doposiaľ. Bude sa riadiť názormi odborníkov, ktorí to neodporúčajú. Takisto mal za to, že intenzívna rodinná terapia a podľa možnosti neodkladná by následnému styku mala predchádzať. Poukázal na to, že by táto terapia mala byť podmienená skutočnou vykonateľnosťou, čiže prípadne aj sankcionovaním matky, pokiaľ ju opäť preruší.

18. Právny zástupca matky sa na pojednávaní pridržiaval ich doterajších písomných a ústnych vyjadrení. Navrhol, aby na základe výsledkov dokazovania, súd návrh otca na úpravu styku zamietol, pretože takáto úprava styku by bola upravená iba formálne. Nevykonávala sa. Takémuto styku by nebolo bránené matkou. Samotné deti by o tento styk nemali záujem z dôvodov, ktoré vznikli v minulosti a pravdepodobne nikto nevie posúdiť tie dôvody, na koho strane, či na strane otca, alebo na strane detí boli vážnejšie. V plnej miere sa nestotožnil so závermi znaleckého posudku a odpovediach znalkyne. Mal za to, že by sa nemala podceňovať rozumovú úroveň detí a nemať ich za nespôsobilé, mať vlastný názor. Bol toho názoru, že rodinná terapia nepomôže k tomu, aby sa obnovil vzťah otca a detí. Takáto terapia by deti traumatizovala naďalej, traumatizovala by ich rovnako ako toto súdne konanie. Poukázal na to, že by pomohla iniciatíva zo strany otca, zmena jeho prístupu a možnože angažovanosť rodinných príslušníkov, napr. sestry otca. Nemyslel si, že je problém vo vzťahu matky a otca. Podľa nich komunikovať vedia. Matka je však povinná rešpektovať názor detí. Nenúti ich k tomu, aby sa s otcom nestretávali. Rešpektuje ich názor. Uvedol, že matka chce chrániť deti a predvída, čo by mohlo nastať v budúcnosti po absolvovaní rodinnej terapie. Ona je s deťmi v dennodennom kontakte. Bol presvedčený, že by bolo najlepšie, aby sa vzťahy znormalizovali. Matka je toho názoru, že riešenie nepozná, ale podľa nej cesta úpravy styku a rodinnej terapie nie je správna a nie je vhodná. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby súd zamietol návrh na úpravu styku, ktorý je predmetom tohto konania. Zároveň nesúhlasil s rodinnou terapiou.

19. Opatrovník sa vo svojej výpovedi v plnom rozsahu pridržiaval písomnej správy, ktorá bola zaslaná súdu. Mal zato, že v súčasnosti nie je vykonateľné, aj keď sa upraví styk nejakým spôsobom. Neprospeje to k utuženiu vzťahov. Rozhodne si nemyslel, že na začiatok by bolo vhodné upravovať styk na celé víkendy, pretože stretávanie ak bude upravené, tak by bolo vhodné upraviť na nejaký časový úsek.

Jednoznačne mal za to, že je potrebné nariadiť rodinnú terapiu, pretože rodina sa musí posunúť ďalej. Nie je možné, aby ako znalkyňa povedala, deti diktovali a deti sa vyjadrovali ako dospeláci. Uviedol, že treba brať ich názor na vedomie, ale na druhej strane, tak ako rodičia majú svoje práva a povinnosti, tak aj deti majú svoje práva a povinnosti. Keby sa matke niečo stalo, otec je prvý, ktorý bude oslovený, aby sa o deti postaral. Poukázal na to, že bude najlepšie, keď súd určí, tak ako to býva pri znaleckých posudkoch - terapeuta striktne a rodičia budú musieť akceptovať situáciu a podrobiť sa tomu terapeutickému procesu, aby sa predišlo ešte väčším škodám, keďže čas letí a tie vzťahy sa nezlepšujú, ale zhoršujú. Bol za to, aby terapiu absolvovali aj deti. Pretože toto nie je len o rodičoch, pretože rodičia síce slovne apelujú obaja, že súhlasia, matka, že pripravuje deti atď., ale postoj detí sa musí radikálne zmeniť. Deti si musia uvedomiť resp. prísť na to, čo im v tom danom, konkrétnom momente vadilo a musia od toho momentu začať. Na tento čas v podstate, ak by aj súd upravil styk, bude to tak, ako to bolo vždy. Buď to pôjde násilným spôsobom a tie vzťahy to bude len vyhrcovať, čiže násilná úprava bude v tomto smere kontraproduktívna. Vzhľadom na to odporučil súdu na tento čas styk neupravovať, nakoľko aj sám otec uviedol, že nebude násilným spôsobom vyhľadávať stretávanie s deťmi a teda by nebolo vhodné, aby dochádzalo k výkonu rozhodnutia. Odporučil, aby súd nariadil rodičom a deťom rodinnú terapiu, ktorej sa budú musieť zúčastniť pod hrozbou sankcií, buď pod hrozbou pokuty alebo pod hrozbou nejakého výchovného opatrenia, ktoré určí súd.

20. Podľa § 25 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona o rodine, Rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

21. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

22. Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine, Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov, b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov, c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovú a inak závislých.

23. Podľa § 37 ods. 4 Zákona o rodine, Na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, b) inú povinnosť.

24. Prvoradým hľadiskom, ktoré musí brať súd do úvahy pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa maloletého dieťaťa týkajú je záujem maloletého dieťaťa (Čl. 5 Zákona o rodine a Čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa - oznámenie FMZV č. 104/1991 Zb.). Zohľadňovanie záujmu maloletého dieťaťa za každých okolností, obsiahnuté v Základných zásadách Zákona o rodine, možno považovať za základné výkladové pravidlo v tom zmysle, že výklad žiadneho ustanovenia Zákona o rodine nesmie byť v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. Súd pri posudzovaní záujmu maloletého zohľadňuje okrem iného aj

bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava a zachovanie jeho duševnej, telesnej a citovej integrity. Dieťa má právo na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Právo na starostlivosť a výchovu dieťaťa patrí obom rodičom, pričom obsahom tohto práva je aj právo na stretávanie sa s maloletým dieťaťom.

25. Súd potom ako doplnil dokazovanie v zmysle rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici výsluchom znalkyne PhDr. Marty Halašovej, PhD., a sestry otca maloletých detí S.. I. H. a následného zistenia skutočného stavu vecí s poukazom na vykonané dokazovanie na samotnom pojednávaní výsluchmi účastníkom a odporúčania opatrovníka je toho názoru, že toho času nie je v záujme maloletých detí, aby bol upravený styk otca s maloletými deťmi. Samotná znalkyňa k bodu č. 4 znaleckého posudku uviedla, že odpovedala podľa toho, čo zistila zo spisu a z psychologického vyšetrenia a nemá k tomuto bodu viac čo dodať. V plnom rozsahu zotrvala na všetkých záveroch jej znaleckého posudku. Teda aj na tom, že stretávanie maloletých detí s otcom má sporný efekt. „Vynútené“ stretávanie posilňuje u obidvoch detí ich pocit dôležitosti, výnimočnosti, moci nad otcom a svojim spôsobom aj nad matkou. Pokiaľ nedôjde k vzájomnému porozumeniu, odpusteniu a kooperácii medzi rodičmi, deti samé nie sú schopné zmeniť a vyjadriť zmenu názoru na stretávanie sa s otcom. Pokladala rodičovskú terapiu a poradenstvo aj napriek tomu, že už bola súdom uložená, v kompletnom rozsahu s naplnením cieľom, ktoré sa uvádzajú v znaleckom posudku a z kvartálnym vyhodnocovaním pokroku u obidvoch rodičov v dosahovaní cieľov zodpovedného rodičovstva za nevinnú cestu úpravy styku otca so svojimi deťmi. Preto jednoznačne odporučila rodinnú terapiu. Poukázala na to, že rodičia sú osobnosti, ktoré sa svojho času dobrovoľne rozhodli byť rodičmi svojich detí a aj keď sa ich vzťah rozpadol, neprestávajú byť rovnocennými rodičmi pre svoje deti. Preto sa nedomnievala, že by bolo nutné upravovať vzťah jedného, alebo druhého zrelého rodiča - dospelého človeka bez patologických fenoménov za dohľadu inej osoby.

26. Taktiež z výpovede svedkyne S.. I. H. vyplynulo, že by nebolo v záujme maloletých detí, aby prípadne styk otca s deťmi bol upravený za jej prítomnosti. Svedkyňa síce uviedla, že by nemala osobný problém, aby sa styk detí s otcom realizoval za jej prítomnosti, avšak mala obavu z toho, že by mohlo dôjsť k naštreniu vzťahov, ktoré má s maloletou D. a D.. Poukázala na to, že by to malo nielen opačný efekt voči nej ako ich tete, ale aj voči otcovi maloletých detí. Taktiež samotná matka maloletých detí sa vyjadrila negatívne k stretávaniu maloletých detí so sestrou otca, pričom aj samotná D. uviedla, že sa nechce stretávať s otcom za prítomnosti I.. Stretne sa s ňou, nemá s ňou problém, ale nechce, aby tam bol otec.

27. Zákon o rodine ukladá súdu povinnosť, aby pri rozhodovaní o maloletom dieťati venoval náležitú pozornosť jeho názoru, pričom musí byť zohľadnený vek a rozumová vyspelosť maloletého dieťaťa. Maloleté deti stretávanie s otcom vytrvalo a dlhodobo odmietajú (bez zistenia známkov psychických porúch resp. psychického ochorenia). Svoj postoj nezmenili v priebehu celého súdneho konania. Je pravdou, že názoru maloletých detí je potrebné prikladať dostatočnú váhu, predovšetkým pokiaľ ide o maloletú D. ktorá dovŕšila 16 rokov veku života, teda je vo veku blízkom dospelosti. Na druhej strane však súd uvádza, že maloleté deti pri svojom postoji odmietajú zistiť, aký je aktuálny vzťah otca k nim.

28. Súd konštatuje, že názor maloletých detí resp. tvrdenia znalkyne neboli a ani nemohli byť jediným kritériom, pre ktoré súd návrh otca na úpravu styku s maloletými deťmi zamietol. Ďalšími skutočnosťami, ktoré viedli súd k zamietnutiu návrhu bolo predovšetkým vyjadrenie samotného otca, ktorý dôrazne uvádzal, že sa stretávať s deťmi chce, ale násilné stretávanie s deťmi proti vôli detí odmieta. Taktiež opatrovník odporučil na tento čas styk neupraviť, vzhľadom na vek a odmietavý postoj maloletých detí, pretože, ak by aj súd upravil styk, bolo by to realizované násilným spôsobom a vzťahy to bude len vyhrocovať, čiže násilná úprava by bola v tomto smere kontraproduktívna, avšak odporučil nariadenie povinnosti absolvovať rodičov a deťom (v zmysle návrhu otca maloletých detí a odporúčania znalkyne), odborné poradenstvo - kurz rodičovskej terapie a poradenstva.

29. Preto z týchto dôvodov, keďže podľa názoru súdu nateraz nie je možné stanoviť vhodnú formu a rozsah stretávania otca s maloletými deťmi a ani nie je v záujme maloletých detí, aby v súčasnosti bol upravený styk otca s maloletými deťmi a to až do času kým neprebehne súdom uložená rodinná terapia, návrh otca na úpravu styku s maloletými deťmi zamietol. V súčasnosti je potrebné, aby maloleté deti prestali pociťovať určitú traumu zo stretávania sa s otcom, a zistiť príčiny zhoršeného vzťahu s otcom, ktoré podľa názoru súdu je možné zistiť práve v rámci rodinnej terapie. Nie je to však súd, kto o tom, čo bude ďalej rozhodne, ale samotní rodičia spolu s maloletými deťmi.

30. Za účelom potreby dosiahnutia vyššie uvádzaného resp. cieľov, ktoré boli stanovené v znaleckom posudku č. 14/2018 dňa 20. 06. 2018, na ktoré poukazovala aj samotná znalkyňa, súd uložil rodičom a maloletým deťom aj napriek odmietavému a nesúhlasnému stanovisku matky výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu - kurzu rodičovskej terapie a poradenstva a to v zariadení, ktoré samotné určil súd (nakoľko mal za to, že v prípade, že by toto zariadenie resp. terapeut mal byť určený na základe dohody rodičov, by k takejto dohode nedošlo), v Inštitúte rodinnej terapie a terapie vzťahovej väzby - občianskom združení, v rozsahu jedného roka (na základe odporúčenia samotnej znalkyne) a to v zmysle § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine s nasledovnými cieľmi: prijať svoj diel zodpovednosti za rozpad partnerského vzťahu, uznať, že druhý rodič má rovnakú zodpovednosť za výchovu a starostlivosť o spoločne deti, uznať, že druhý rodič je i spoločným deťom dobrým rodičom a robí, čo je v jeho silách, obnoviť vzájomnú komunikáciu v záujme maloletých detí napriek všetkému, čo obidvoch vo vzájomnom, partnerskom vzťahu a po jeho skončení sklamalo a zranilo, neodvrátiť sa vnútorne od druhého rodiča maloletých detí, nevypovedať rodičovský vzťah, snažiť sa pochopiť druhého rodiča maloletého láskavo trepezlivosťou, nerobiť si ilúzie a neposudzovať druhého rodiča výlučne podľa vlastných ideálov a princípov, nezneužívať svoje aktuálne postavenie a netriumfovať nad druhým rodičom, Súd je toho názoru, že takto nariadená rodinná terapia bude viesť k unormálneniu vzťahov či už medzi rodičmi hlavne vo vzťahu maloletých detí k otcovi a k zisteniu odmietavého postoja detí k otcovi pokiaľ ide o stretávanie sa s ním. Súd zároveň uložil v zmysle § 37 ods. 4 Zákona o rodine rodičom povinnosť spolupracovať s predmetným zariadením pod hrozbou uloženia sankcie - výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 3 zákona o rodine, ktoré umožňuje, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenie nevedie k náprave, aby súd dočasne odňal maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli resp. z osobnej starostlivosti rodiča, ktorému sú maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti. Uvedené výchovné opatrenie predstavuje sankciu predovšetkým pre matku maloletých detí, ktorá v rámci konania odmieta spolupracovať resp. apriori odmieta všetky možnosti a povinnosti, ktoré jej súd doposiaľ určil.

31. Súd si je vedomý, že v priebehu konania už bolo uložené takéto výchovné opatrenie, avšak toto výchovné opatrenie nebolo realizované a jeho účel sa nenaplnil. Z tohto hľadiska súd vyjadruje kritický postoj k správaniu matky, ktorá nespocovala resp. nevidela dôvod sa zúčastňovať úkonov v súvislosti s nariadeným výchovným opatrením. Súd preto pripisuje neúspech predchádzajúceho výchovného opatrenia matke. Avšak nariadenie výchovného opatrenia je v tejto situácii jediným dostupným prostriedkom, ktorý môže súd využiť. Súd vidí nádej aj v tom, že v rámci nariadenej rodinnej terapie si deti uvedomia, že aj za cenu chýb svojich rodičov sú tu prítomné a ich život vyzerá tak, ako vyzerá, aj napriek chybám a budú otvorené všetky témy, ktoré doteraz otvorené neboli, skryte pôsobia a obidvoch rodičov determinujú k ich správaniu, chýba vnútorné uzmierenie, odpustenie, prijatie stavu, ktorý je a uvedomenie si najmä zo strany matky, že kontakt s biologickými rodičmi je pre deti nenahraditeľným.

32. Súd aj vzhľadom k tomu, že matka nebola opätovne prítomná na pojednávaní, čo súd považuje „na škodu veci“, apeluje samozrejme na oboch rodičov s tým, aby si uvedomili, že zdravý psychosociálny vývin ich maloletých detí je na ich vlastnej zodpovednosti a v ich rukách. Je na matke, aby pracovala na spracovávaní svojich negatívnych postojoch vyplývajúcich z minulosti, voči otcovi, vedela sa dostať absolútne mimo úroveň pocitov zo vzťahu predtým manželského, a teraz vzťahu otca detí s jeho partnerkou F. výlučne na úroveň vzťahu rodičovského a všímať si otca maloletých detí len ako otca, ktorý má svoje názory a postup, a chce byť maloletým deťom dobrým otcom, spôsobom akým to najlepšie vie, a ktorého maloleté deti pre svoj zdravý vývoj nevyhnutne potrebujú. Taktiež, aby motivovala maloleté deti k stretávaniu sa s ich biologickým otcom.

33. Na druhej strane je na otcovi maloletých detí, aby voči svojim dcéram bol citlivejší a prejavil pochopenie pre niektoré emočné reakcie svojich detí resp. matky. Pokiaľ rodičia maloletých detí, (predovšetkým matka) nenájdu v sebe ochotu potlačiť svoje subjektívne negatívne pocity k druhému bývalému partnerovi a uprednostniť záujem maloletých detí, uškodia tým prvotne svojim vlastným maloletým deťom.

34. V zmysle § 40 Civilného mimosporového poriadku môže súd v konaní, ktoré je možné začať aj bez návrhu prisúdiť aj viac než čoho sa účastníci domáhajú, ak to považuje v záujme maloletého dieťaťa za potrebné. Aj napriek tomu, že nedošlo v priebehu konania k takémuto návrhu či už zo strany

matky alebo otca, resp. zo strany otca došlo na pojednávaní k návrhu, aby súd uložil matke povinnosť informovať ho o aktuálnom stave detí, o zdravotnom stave, o vzdelávaní, o všetkých podstatných veciach (nakoľko podľa tvrdenia otca, vôbec nemá informácie najmä o zdravotnom stave detí resp. o tom, že došlo k zmene školského zariadenia), súd uložil matke povinnosť informovať otca elektronickou formou prostredníctvom SMS alebo e-mailu, vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca v roku o všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa podstatných vecí maloletých detí, t.j. najmä, ohľadom zdravotného stavu, úrazoch, ochorení, školských výsledkov, výchovných a pedagogických opatreniach, akciách, stretnutiach a predstaveniach v školskom zariadení. Vzhľadom na jednoduchosť, rýchlosť a dostupnosť takejto formy pre obidvoch rodičoch. Matke nič nebráni tomu, aby na konci príslušného kalendárneho mesiaca zaslala otcovi maloletých detí e-mail resp. SMS správu v ktorom ho bude o týchto podstatných veciach informovať. Súd uvádza, že uvedená povinnosť bola matke uložená súdom prvej inštancie v rámci III. výroku rozsudku č.k. 36P/173/2016-594 zo dňa 10. 04. 2019, avšak odvolací súd túto povinnosť zrušil s poukazom na to, že, keďže bol upravený styk otca s maloletými deťmi nevidí účel alebo dôvod, aby bola takáto povinnosť matke uložená. Súd je toho názoru, že za situácie, kedy návrh otca na úpravu styku s maloletými deťmi zamietol, je nanajvýš potrebné, aby vyššie uvedená povinnosť bola matke uložená a táto ju rešpektovala.

35. O trovách konania, súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Iné dôvody pre rozhodnutie o trovách konania súd nemal preukázané. Účastníci si znášajú trovy, ktoré im v konaní vznikli sami (súdne poplatky alebo trovy právneho zastúpenia).

36. V danom prípade, keďže znalkyňa sa zúčastnila pojednávania dňa 30. 9. 2020 a uplatnila si znalečné za účasť na pojednávaní, ktoré bude potrebné podrobiť zo strany súdu kontrole vyčíslenia odmeny, hotových výdavkov ako aj cestovného. Z uvedeného dôvodu súd o trovách znalečného rozhodne následne samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolať súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP)